

"Қазатомөнеркәсіп" ҰАК" АК	СТДД	Тұрақты даму
Саясат	УР 26 15	беттің 1беті 7

№ 06-2-10 / 1481 16.06.2022

ҚАЗАТОМӨНЕРКӘСІП" ҰАК" АҚ-ТЫҢ АДАМ ҚҰҚЫҚТАРЫ САЛАСЫНДАҒЫ САЯСАТЫ

1 Мақсаты

Осы "Қазатомөнеркәсіп" ҰАК" АҚ-тың Адам құқықтары саласындағы саясаты (бұдан әрі – Саясат) адам құқықтарын сақтауға, кемсітушіліктің барлық түрлеріне төзбеуге және алуан түрлілік пен инклюзивтілікті қамтамасыз етуге қатысты "Қазатомөнеркәсіп" ҰАК" АҚ-тың (бұдан әрі-Қоғам) тәсілін ресмилендіру мақсатында әзірленді.

2 Қолданылу аясы

2.1 Осы Саясаттың күші Қоғамның барлық құрылымдық бөлімшелеріне қолданылады және Қоғамның барлық қызметкерлерінің орындауы үшін міндетті.

Рев. №	Өзгертілген беттер	Әзірлеген	Бекітілді
0.		СТДД директоры Абеннов Н.С. «__» ____ 20__ ж.	"Қазатомөнеркәсіп" ҰАК" АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген № ____ " " 20 ж.

2.2 Осы Саясаттың негізінде қоғамның еншілес, тәуелді және бірлесіп бақыланатын ұйымдарына белгіленген тәртіппен осындай ішкі құжатты әзірлеу және бекіту ұсынылады.

3 Терминдер, анықтамалар және қысқарған сөздер

3.1 **Кемсітушілік** – нәсіліне, түсіне, жынысына, дініне, саяси нанымына, ұлтына немесе әлеуметтік тегіне байланысты және нәтижесінде еңбек және кәсіп саласындағы мүмкіндіктер теңдігін немесе қарым-қатынасты жою немесе бұзу арқылы қандай да бір айырмашылық, ерекшелік немесе артықшылық (Халықаралық Еңбек Ұйымының Еңбек және кәсіптер саласындағы кемсітушілік туралы № 111 Конвенциясының 1-бабының 1-тармағы (Женева, 1958 жылғы 25 маусым)).

3.2 **Мүдделі тараптар** – Қазақстан Республикасы заңнамасының, жасалған шарттардың (келісімшарттардың, келісімдердің) нормаларына орай немесе жанама (жанама түрде) қоғам қызметіне, оның өнімдеріне немесе көрсетілетін қызметтеріне және осыған байланысты іс-әрекеттерге ықпал ететін немесе ықпал етуі мүмкін жеке тұлғалар, заңды тұлғалар, жеке немесе заңды тұлғалар топтары. Бұл анықтама Қоғаммен таныс болуы немесе ол туралы пікір білдіруі мүмкін барлық адамдарға қолданылмайды, акционерлер, қызметкерлер, клиенттер, жеткізушілер, мемлекеттік органдар, еншілес және тәуелді ұйымдар, облигация ұстаушылар, кредиторлар, инвесторлар, қоғамдық ұйымдар, қоғамның және оның еншілес және тәуелді ұйымдарының қызметі жүзеге асырылатын өңірлердің тұрғындары мүдделі тараптардың негізгі өкілдері болып табылады.

3.3 **Инклюзивтілік** – адамдардың және әрбір адамның әртүрлі әлеуметтік-мәдени топтары бірегей дағдылары, тәжірибесі мен даму перспективалары үшін оларды бағалайтын, қабылдайтын және құрметтейтін; сондай-ақ оларға қоғамның жетістіктеріне қатысу үшін тең мүмкіндіктер берілетін жағдайлар жасау.

3.4 **Қандас**-халықтың ерекше тобына жататын, этникалық қазақ болып табылатын және (немесе) бұрын Қазақстан Республикасының азаматтығында болмаған, тарихи отанына келген және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тиісті мәртебе алған ұлты қазақ оның отбасы мүшелері.

3.5 **Мүмкіндіктері шектеулі адам** – халықтың ерекше тобына жататын және тұрмыс-тіршілігінің шектелуіне және оны әлеуметтік қорғау қажеттігіне әкеп соқтыратын ауруларға, мертігулерге (жаралануға, жарақаттарға, контузияларға), олардың зардаптарына, кемістіктерге байланысты организм функциялары зақымдалып, денсаулығы бұзылған адам.

3.6 **Көшіп-қонушы** – халықтың ерекше тобына жататын, Қазақстан Республикасына келген және Қазақстан Республикасынан кеткен, сондай-ақ себебі мен ұзақтығына қарамастан, Қазақстан Республикасының ішінде қоныс аударушы адам.

3.7 **Алуандық** – жас, жыныс, этникалық, дін, мүгедектік, жыныстық бағдар, білім, ұлт, қабілет, әлеуметтік шығу тегі және басқа да сипаттамалары бойынша олардың арасындағы айырмашылықтардың құндылығын құрметтеу және тану негізінде адамдардың құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейту.

3.8 **Өтініш** – жазбаша (қағаз және (немесе) электрондық) немесе ауызша нысанда, сондай-ақ бейнеконференцбайланыс, бейнеөтініш нысанында жіберілген арыз немесе шағым.

3.9 **БҰҰ** – Біріккен Ұлттар Ұйымы.

3.10 **Адам құқықтары** – олардың тұлғалар жиынтығына жататындығымен білдірілетін, барлық адамдардың ажырамас құқықтары. Олар адамның жеке басына тән қадір-қасиетін, сондай-ақ барлық адамдардың бостандығы мен теңдігін тануға негізделген.

3.11 **Мәжбүрлі еңбек** – қандай да бір адамнан жазалау қатерімен талап етілетін және оларды орындау үшін бұл адам өз қызметтерін ерікті түрде ұсынбаған жұмыстардың немесе

көрсетілетін қызметтердің барлық түрлері (Халықаралық Еңбек Ұйымының мәжбүрлі немесе міндетті еңбек туралы № 29 Конвенциясының 2-бабының 1-тармағы (Женева, 1930 жылғы 28 маусым)).

4 Жалпы ережелер

4.1 Қоғам БҰҰ жариялаған негізгі адам құқықтарын, соның ішінде еңбек құқықтарын, гендерлік теңдік құқығын, қолайлы қоршаған ортаға құқықты, байырғы аз қамтылған халықтардың және халықтың ерекше топтарының құқықтарын құрметтеу мен сақтаудың маңыздылығын мойындайды.

4.2 Қоғам Қазақстан Республикасының Конституциясында және Қазақстан Республикасының қолданыстағы еңбек заңнамасында жазылған адам құқықтарының сақталуын қамтамасыз етеді.

4.3 Қоғам мынадай халықаралық стандарттар мен құжаттарда баяндалған қағидаттарды мойындайды:

- Адам құқықтарының жалпыға бірдей декларациясы;
- Азаматтық және саяси құқықтар туралы халықаралық пакті;
- Экономикалық, әлеуметтік және мәдени құқықтар туралы халықаралық пакті;
- БҰҰ Адам құқықтары аспектісінде кәсіпкерлік қызметтің басшылық қағидаттары;
- Халықаралық еңбек ұйымының еңбек саласындағы негіз қалаушы қағидаттар мен

құқықтар туралы декларациялары;

- БҰҰ-ның байырғы халықтардың құқықтары туралы декларациялары;
- БҰҰ-ның адам қауіпсіздігі мен құқықтарына қатысты ерікті қағидаттары;
- БҰҰ-ның жаһандық шарты.

4.4 Осы Саясаттың ережелері мен Қазақстан Республикасы заңнамасының ережелері арасында алшақтықтар туындаған кезде Қоғам Қазақстан Республикасының заңнамасын бұзбай, бүкіл әлем мойындаған адам құқықтарын сақтауға ұмтылатын болады.

4.5 Қоғам күн жасаудың барлық тізбегінде адам құқықтарының бұзылуына мүлдем төзбеушілікті көрсетеді. Қоғам өнім берушілерден, мердігерлерден және өзара іс-қимыл жасайтын серіктестерден заңнаманы қатаң сақтауды және адам құқықтарын құрметтеуді күтеді.

4.6 Осы саясатты "Қазатомөнеркәсіп" ҰАҚ" АҚ әлеп кодексімен және комплаенсімен, "Қазатомөнеркәсіп" ҰАҚ" АҚ корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік саясатымен, "Қазатомөнеркәсіп" ҰАҚ" АҚ Тұрақты даму саласындағы корпоративтік саясатымен және қоғамның басқа да тиісті құжаттарымен бірге қараған жөн.

5 Адам құқықтарын сақтау

5.1 Қоғам адам құқықтарын сақтау бойынша мынадай ерікті міндеттемелерді қабылдайды:

5.1.1 Қоғам адамдардың ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтейді, әріптестерінің немесе басшылықтың жұмыс орнында кез-келген физикалық, ауызша, жыныстық немесе психологиялық қысым немесе қысым көрсету, агрессия, теріс пайдалану немесе қауіп-қатерден аулақ жұмыс ортасын қолдайды.

5.1.2 Қоғам жұмыскерлердің жиналу және бірлесу бостандығына, пікір білдіру және пікір білдіру бостандығына құқықтарын таниды.

5.1.3 Қоғам жасына, жынысына, этникалық тегіне, дініне, мүгедектігіне, ұлтына, әлеуметтік мәртебесіне, жыныстық бағдарына немесе еңбектің жеке нәтижелерімен байланысты емес өзге де сипаттамаларына байланысты кез келген адамға қатысты кемсітушіліктің кез келген нысандарына жол бермейді.

5.1.4 Қоғам барлық ұйымдастырушылық деңгейлердегі жұмыскерлер арасында әлеуметтік-мәдени алуандыққа ұмтылады.

5.1.5 Қоғам әйелдер мен ерлер үшін тең мүмкіндіктерді, тең еңбек үшін тең төлемді мойындайды.

5.1.6 Қоғам балаларға, мәжбүрлі және зорлық-зомбылыққа жол бермейді.

5.1.7 Қоғам жұмыс орнында кез-келген түрде зорлық-зомбылыққа жол бермейді.

5.1.8 Қоғам өзінің барлық қызметкерлері үшін жұмыс орындарында қауіпсіз және салауатты өндірістік ортаны қамтамасыз етеді.

5.1.9 Қоғам қатысатын аймақтардағы жергілікті қауымдастықтардың құқықтарын, мәдени ерекшеліктерін және әдет-ғұрыптарын құрметтейді.

5.1.10 Қоғам паракорлық пен сыбайлас жемқорлыққа мүлдем төзбейді.

5.2 Қоғам жоғарыда аталған қағидаттарды мыналармен өзара қарым-қатынаста ұстанады:

- қызметкерлер;
- өнім берушілер мен мердігерлер;
- Қоғамның орналасқан өңірлеріндегі жергілікті халықпен;
- басқа мүдделі тараптармен.

6 Алуандылық және инклюзивтілік

6.1 Қоғамда қызмет бойынша ілгерілеудің әрбір кезеңінде, оқыту мен дамытуда барлық қызметкерлер үшін тең мүмкіндіктер жасалады.

6.2 Қоғам барлық ұйымдастырушылық деңгейлерде әртүрлілік құндылықтарын алға тартады.

6.3 Қоғам өзі орналасқан аймақтардағы кандидаттарды, сондай-ақ мигранттар мен қандастарды қолдайды.

6.4 Қоғам мүмкіндігі шектеулі жандардың ерекшеліктерін құрметтейді және оларды адам сан алуандылығының құрамдас бөлігі ретінде қабылдайды.

6.5 Қоғам әр қызметкер үшін өзін ешкім сыртқа теппейтін, тыңдайтын және құрметтейтін жағымды жұмыс ауанын қалыптастыруға тырысады.

6.6 Қоғам алуандылық пен инклюзивтілік бәсекеге қабілеттілікті, өнімділікті және оның қызметінің тиімділігін арттыруға ықпал ететінін қабылдайды.

6.7 Алуандылық пен инклюзивтілікті қамтамасыз ету – қоғамдағы кемсітпеушіліктің негізгі тәжірибесі.

6.8 Қоғам Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес жынысына қарамастан кәметке толған барлық қызметкерлерге тең құқықтар мен мүмкіндіктер береді.

6.9 Қоғам басқарушылық лауазымдардағы сабақтастық пулдары құрамындағы әйелдердің үлесін ұлғайту жолымен қызмет пен басқарудың әрбір аспектісіне әйелдерді толық көлемде тартуға ұмтылады. Бұл ретте Қоғам әйелдердің денсаулығы үшін тәуекелдерді барынша азайту мақсатында олардың өндірістегі құқықтарын сақтауға жауапкершілікпен қарайды.

6.10 Қоғам мүмкіндіктері шектеулі жұмыскерлерге жұмыс орнында ыңғайлы және тең жағдай жасау үшін олардың ұтқырлығын жеңілдететін құралдар, құрылғылар және ассистивті технологиялар, оның ішінде жаңа технологиялар, сондай-ақ көмектің басқа да нысандары туралы қолжетімді ақпарат беруге ұмтылады.

7 Саясатты іске асыру

7.1 Қоғам мүдделі тараптардың құқықтары мен бостандықтарын мойындайды және құрметтейді, құқықтарды сақтауда барынша жәрдем көрсетеді, құн жасаудың барлық тізбегі бойынша адам құқықтары мәселелері бойынша хабардар болуды арттыруға ұмтылады.

7.2 Қоғам сан алуандық және инклюзивтік мәселелерін қоса алғанда, қызметкерлерді адам құқықтарын сақтау қағидаттарына оқытуды жыл сайынғы негізде жүргізеді.

7.3 Қоғам жеткізушілер мен мердігерлерге, бизнес-серіктестерге және өздері қатысатын аймақтардағы халыққа бағытталған хабардарлықты арттыру бойынша түрлі бастамаларды қабылдайды.

7.4 Қоғам өз қызметінің адам құқықтарына кез келген ықтимал теріс әсерін барынша азайту мақсатында Адам құқықтарының бұзылуының ықтимал тәуекелдерін үнемі анықтау, талдау және бағалау және қолайсыз салдарлар басталғанға дейін уақтылы жауап беру шараларын әзірлеудің маңыздылығын мойындайды.

7.5 Қоғам адам құқықтарын сақтауға қатысты негізгі тәуекелдерге тұрақты талдау жүргізеді.

7.6 Қоғам адам құқықтарының хабардарлығын және сақталуын тұрақты бағалау мақсатында қызметкерлер арасында сауалнама жүргізеді.

7.7 Қоғам адам құқықтарының бұзылуын болдырмау жөнінде шаралар қабылдайды.

7.8 Егер Қоғам адам құқықтарына теріс ықпал етуге не себеп болғанын немесе ықпал еткенін анықтаса, Қоғам мұндай әсерлермен күресу, мүдделі тараптармен ынтымақтастық жасау және қызметкерлер немесе басқа адамдар өздерінің құқықтары бұзылды деп санайтын диалог арқылы жағдайдан шығу жолын табу үшін заңды рәсімдерді қолдануға дайын.

7.9 Қоғам қаржылық емес ақпаратты ашу саласындағы жалпы танылған халықаралық қағидаттар мен стандарттарға сәйкес адам құқықтарының сақталуы туралы тиісті деректерді қоғамның интеграцияланған жылдық есебінде жариялайды.

8 Өтініштерді қарау

8.1 Қоғам заңды, қолжетімді, болжамды, әділ, ашық болуға арналған шағымдарды қарау процестерінің жұмысын қамтамасыз етеді.

8.2 Қоғам өтініштердің анонимділігі мен құпиялылығын, әдейі емес қаралуын, өтініш беруші үшін кемсітушілікке немесе өзге де жағымсыз салдарларға жол бермеуді және нәтижелері бойынша кері байланыс алуды қамтамасыз ететін сыртқы және ішкі мүдделі тараптар үшін нысандандырылған және қолжетімді беру және қарау арналарының жұмыс істеуін қамтамасыз етеді.

8.3 Әрбір келіп түскен өтініш мұқият тексерілуге тиіс. Сонымен қатар, Қазақстан Республикасының заңнамасы өтініштерді қарау тәртібін реттейді.

8.4 Шағымдар мен сұраныстарды қарау процесі "Қазатомөнеркәсіп" ҰАҚ" АҚ-тың құпия ақпараттандыру саясатында регламенттелген.

9 Қорытынды ережелер

9.1 Осы Саясат адам құқықтарын қорғау саласындағы халықаралық стандарттардың және Қазақстан Республикасы заңнамасының тиісті ережелерінің сақталуын қамтамасыз ету үшін мерзімді қайта қарауға жатады.

9.2 Қоғам адам құқықтарын бұздан бас тартатыны туралы ашық мәлімдейді және осы саясатты корпоративтік веб-сайтта еркін қол жеткізуге жариялайды.

9.3 Қоғам қызметкерлердің осы Саясатпен танысуы және адам құқықтарын сақтауды ұстануы үшін шаралар қабылдайды.